

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลก run 2 ที่เป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ในปีการศึกษา 2545 รายละเอียดที่จะนำเสนอมี ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและขั้นตอนพัฒนาเครื่องมือวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลก เขต 2 ที่เป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ในปีการศึกษา 2545 จาก 22 โรงเรียน จำนวน 330 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลกเขต 2 ที่เป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ในปีการศึกษา 2545 จาก 22 โรงเรียน ๆ ละ 9 คน รวม 198 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สํารวจรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 โรงเรียน
2. เปิดตารางสุ่มตัวเลขของเกรซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 : 187)

เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 198 คน

3. สุ่มกรรมการสถานศึกษาจากโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน ๆ ละ 9 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 198 คน ดังในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน ประเภทของโรงเรียน และที่ตั้ง

ที่	ชื่อโรงเรียน	ตั้งอยู่ในอำเภอ	จำนวนตัวอย่าง
1	วังทองพิทยาคม	วังทอง	9
2	บ้านวังดินสอ	วังทอง	9
3	ครูประชาชนูทิศ(วันครู 2504)	วังทอง	9
4	บ้านเจริญผล	วังทอง	9
5	บ้านแก่งสฤทธิเสนาอุปถัมภ์	วังทอง	9
6	วัดท่าหมื่นราม	วังทอง	9
7	บ้านม่วงหอม(สนง.สลากรกินแบ่งฯ 43)	วังทอง	9
8	บ้านชำหวาย	วังทอง	9
9	บ้านหนองงา	วังทอง	9
10	บ้านแก้ววังน้ำใสสามัคคี(คุรุราษฎร์บำรุง)	วังทอง	9
11	เนินมะปรางศึกษาวิทยา	เนินมะปราง	9
12	บ้านน้ำปาด	เนินมะปราง	9
13	วัดบ้านม่วง	เนินมะปราง	9
14	บ้านวังโพรง	เนินมะปราง	9
15	ชุมชนบ้านไทรน้อย	เนินมะปราง	9
16	บางกระทุ่มพิทยาศึกษา	บางกระทุ่ม	9
17	ศึกษาลัย	บางกระทุ่ม	9
18	บ้านทุ่งน้อย	บางกระทุ่ม	9
19	วัดราษฎร์สโมสร	บางกระทุ่ม	9
20	ชุมชน3บ้านเนินกุ่ม(ประชาชนกุล)	บางกระทุ่ม	9
21	วัดสิริสุทธาวาส	บางกระทุ่ม	9
22	วัดสนามคลีตะวันตก	บางกระทุ่ม	9
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น (คน)			198

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 7 ภารกิจ จากบทบาทและหน้าที่ 1 2 ข้อ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 เป็นแนวคิดในการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาตามแนวทางของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543
2. ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งแบ่งบทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาออกเป็น 12 ข้อ ได้แก่
 - 2.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
 - 2.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
 - 2.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสวาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 2.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
 - 2.5 การส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
 - 2.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 - 2.7 การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
 - 2.8 การส่งเสริมให้มีภาวะระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี Wad และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
 - 2.9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน
 - 2.11 การแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร
 - 2.12 การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัด ของสถานศึกษานั้น

3. จำแนกบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ออกเป็น 7 ภารกิจ ได้แก่

3.1 ภารกิจด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับแผนของสถานศึกษา ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่

ข้อ 1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ข้อ 2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ข้อ 4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

3.2 ภารกิจด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ บทบาทหน้าที่ ข้อ 3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3.3 ภารกิจด้านการจัดการเกี่ยวกับเด็กในเขตบริการ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ ข้อ 5 การส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

ข้อ 6 การส่งเสริมให้มีการพินิจสิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.4 ภารกิจด้านการบริหารจัดการงาน 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ได้แก่ บทบาทหน้าที่ ข้อ 7 การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

3.5 ภารกิจด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ ข้อ 8 การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

3.6 ภารกิจด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ได้แก่ บทบาทหน้าที่ ข้อ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

3.7 ภารกิจด้านการให้ความเห็นชอบรายงานการดำเนินการประจำปี ของสถานศึกษา การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ และการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่

ข้อ 10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

ข้อ 11 การแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 12 การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

4. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ด้วยวิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective congruence : IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปสร้างเป็นร่างแบบสอบถาม จำนวน 45 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 รองศาสตราจารย์ สุรัชย์ ขวัญเมือง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขนิจ กล่อมจันทร์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5.4 ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5.5 นายลือชัย ชูนาคา หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ค่า IOC ของแบบสอบถามแต่ละข้อที่นำมาใช้เป็นแบบทดสอบในครั้งนี้ มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 nu เพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นได้สูง

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยเดินทางไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ให้คณะกรรมการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ ถ้าแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เพิ่มเติม แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 9.0 โดยใช้การคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 7 ภารกิจ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลก เขต 2 จำแนกตามเพศ และอายุ โดยการทดสอบค่าที (t - test Independent Sample) และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. การทดสอบค่าที (t - test Independent Samples) กรณีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม เมื่อจำแนกสภาพการมีส่วนร่วมตามเพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่าง
6. การทดสอบค่าเอฟ (F - test) กรณีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 4 กลุ่ม เมื่อจำแนกสภาพการมีส่วนร่วมตามวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง
7. การทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (The Scheffe's Method of Multiple Comparisons)

เกณฑ์การแปลความหมาย

นำค่าเฉลี่ยของสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2540 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University